

Az erény gyümölcse

Sīlānisamsa-jātaka (no. 190)

„Nézd a hitnek és erénynek [gyümölcset]” – ezt a Mester a Dzsétavana ligetben időzve, egy hívő világi tanítvánnyal kapcsolatban mesélte. Ez a hívő és jámbor nemes tanítvány egy napon a Dzsétavana ligetbe igyekezett, és estefelé az Acsiravatí folyó partjához ért. A révész a bárkáját partra húzta, és elment Tanítást hallgatni, [így a világi tanítvány] az átkelőnél nem látott csónakot, és a Buddha iránti örömteli hittel eltelve a folyónak indult. A lábai [azonban] nem süllyedtek el a vízben. Mikor, mintha szárazföldön lépkedne, már a folyó közepén járt, hullámokat pillantott meg. Ekkor a Buddha iránti örömteli hite alábbhagyott, és lábai süllyedni kezdtek. Akkor aztán megerősítette a Buddha iránti örömteli hitét, és a víz hátán továbbhaladt. A Dzsétavana ligetbe érve tisztelettel köszöntötte a Mestert, majd oldalt leült. A Mester üdvözlő szavakat váltott vele, és megkérdezte: „Világi tanítvány, vajon amerről jöttél, kevés fáradságba került az ideutad?” „Uram, a Buddha iránti örömteli hittel eltelve a víz hátán támaszt nyertem, és mintha földön lépkedve jöttem volna” – felelte. „Világi tanítvány, nem csak te nyertél támaszt a Buddha erényeit emlékezetbe idézve; korábban is támaszt nyertek világi tanítványok a Buddha erényeit felidézve, amikor a tenger közepén hajótörést szenvedtek.” Így szólt a Mester; majd a világi tanítvány kérésére elmesélt egy múltbéli történetet:

Egyszer régen, a tökéletesen felébredett Kasszapa¹ idejében egy Sodorba-lépett² nemes tanítvány egy családos borbéllyal³ együtt hajóra szállt. A borbély felesége a férje sorsát a világi tanítvány kezébe adta ezekkel a szavakkal: „Nemes uram, a te feladatod lesz jóban-rosszban gondját viselni.” A hetedik napon a tenger közepén hajótörést szenvedtek. A két ember egy deszkán fekvé elért egy kis szigetre. A borbély madarakat fogott, megsütötte őket, majd evés közben megkínálta a világi tanítványt is. A világi tanítvány így szólt: „Jól vagyok lakva,” és nem kért az ételből. Azt gondolta: „Itt a Három Menedéken kívül nincs számunkra más támasz,” és felidézte a Három Drágakő erényeit. Ahogy ezeket egymás után felidézte, a szigeten lakó Nágakirály saját testét egy nagy hajóvá változtatta. Egy Tengeristen lett a kapitány. A hajót megtöltötték hétféle drágakővel. A három árbóc zafírból készült,⁴ arany volt a vitorla, ezüstből készültek a kötelek, aranyszínűek voltak a deszkák. A Tengeristen a hajón állva azt kiáltotta: „Jön valaki Dzsambudvipára?”⁵ A világi tanítvány így felelt: „Mi jövőnk!” – „Akkor gyere, szállj fel a hajóra!” Az felszállt a hajóra, és hívta a borbélyt is. A Tengeristen azt mondta: „Csak neked szabad, neki nem.” – „Miért?” – „Nem az erények és jótulajdonságok szerint viselkedik; ez az oka. Neked hoztam a hajót, és nem neki.” – „Rendben, én [viszont] átadok számára az általam adakozás, erényesség és elmélyedés során

1 A Gótama előtti Buddha a jelen világkorszakban.

2 Szótápanna. Más lehetséges fordítása: Folyamhoz-érkezett.

3 A borbély hagyományosan alacsony kasztba tartozó személy, ebből adódik a történetbeli konfliktusok java.

4 Háromárbócos hajóábrázolás az Adzsantá-barlangok festényein is látható.

5 Szűkebb, nem kozmológiai jelentésben, India egyik elnevezése.

felhalmozott érdemeiből.” A borbély így szólt: „Köszönöm, uram!” – „Akkor felveszem” – mondta a Tengeristen, és őt is a fedélzetre fogadta. A két embert a tengerről kihozta, folyón felhajózott velük Benáreszig, és varázserejével mindkettőjük házába vagyont helyezett. Így szólt: „Csak tanult bölcsek körében forogjunk! Ha a borbély nem a világi tanítvány társaságában lett volna, akkor a tenger közepén pusztul.” És hogy a bölcsekkel való együttlét erényeit kifejtse, ezeket a verseket mondta:

„Nézd a hitnek, erénynek és lemondásnak gyümölcsét:

A Nága hajó formájában viszi a hívő világi tanítványt.

Tartózkodjatok igazak társaságában, legyetek együtt bölcsekkel:

Az igazak barátsága által jutott jósorsra a borbély.”

Így hirdette a Tant a Tengeristen a levegőben lebegve, majd a Nágakirályal saját égi palotájába tért.

A Mester befejezte a tanítást, rávilágított az igazságokra, majd a születéstörténetet [a jelennel] összekapcsolta, miközben a világi tanítvány elérte az Egyszer Visszatérés gyümölcsét az igazságok elhangzásakor: „Akkoriban a Sodorba-lépett világi tanítvány a Parinibbánába tért, a Nágakirály Száriputta volt, a Tengeristen pedig jómagam.”

A fordítást készítők: Asszonyi Krisztina, Forgács Veronika, Hársszegi Anita, Kósa Csilla Erika, Kutiné Hanzi Krisztina, Kutnyánszky Edina, Makrai György, Mihalik Attila, Oláh Edina, Pap Laura, Rákász Dávid, Salamon Anita, Szopkó Tibor, Venyige Róbert
Vezetőtanár: Hidas Gergely
2025. július